

Бірюкова П. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**КАДРОВА СКЛАДОВА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

Забезпечення економічної безпеки підприємства передбачає вжиття заходів для забезпечення його незалежності та можливості функціонувати відповідно до встановлених стандартів і вимог. Водночас, це також відображає важливість взаємозв'язку між підприємством і загальною системою економічної безпеки, яка визначається на рівні регіону та держави і включає в себе виконання стратегічних функцій для розвитку цих територій. Економічна безпека підприємства – це широке поняття, що охоплює різні аспекти, такі як фінансова, силова, інформаційна, технічно-технологічна, правова та кадрова безпека [1].

Кадрова безпека, що є однією з ключових елементів економічної безпеки підприємства, орієнтується на забезпечення стабільності та максимальної ефективності його діяльності, а також на створення умов для його подальшого розвитку.

Основні завдання кадрової політики включають [2]:

- 1) забезпечення сталого функціонування підприємства;
- 2) попередження загроз безпеці;
- 3) уникнення втрат і розголошення конфіденційної інформації;
- 4) захист законних інтересів підприємства;
- 5) забезпечення безпеки працівників.

Забезпечення кадрової безпеки включає кілька ключових аспектів [2-3]:

1. Ефективний відбір персоналу. Це передбачає ретельну перевірку кандидатів на вакантні посади, оцінку їхніх професійних навичок, досвіду, особистісних якостей та відповідності корпоративній культурі.

2. Навчання та розвиток персоналу. Постійне підвищення кваліфікації працівників, розвиток їхнього потенціалу та надання можливостей для кар'єрного зростання сприяють формуванню лояльних та висококваліфікованих кадрів.

3. Мотивація та стимулювання персоналу. Створення ефективної системи мотивації, яка включає гідну оплату праці, соціальний пакет, можливості для

кар'єрного розвитку та інші стимули, допомагає утримувати цінні кадри та підвищувати їхню продуктивність.

4. Захист конфіденційної інформації та інтелектуальної власності. Важливо забезпечити надійний захист комерційної таємниці, ноу-хау та інших цінних відомостей від витоку або неправомірного використання як зі сторони співробітників, так і сторонніх осіб. Для цього підприємство може впровадити жорсткі правила обробки та зберігання важливих даних, регламентувати доступ до них, а також встановити відповідальність за порушення режиму конфіденційності.

5. Запобігання конфліктам та протиправним діям персоналу. Необхідно розробити та впровадити заходи для попередження виробничих конфліктів, мінімізації ризиків шахрайства, корупції та інших протиправних дій з боку працівників. Наприклад, можна розробити та впровадити етичний кодекс поведінки працівників, чітко визначити санкції за порушення трудової дисципліни, шахрайство, корупцію тощо. Доцільно також проводити регулярні перевірки та аудити для своєчасного виявлення порушень.

Підсумовуючи все вищезазначене, для забезпечення ефективної кадрової безпеки підприємства необхідно здійснювати комплексний підхід, який охоплює всі етапи роботи з персоналом – від відбору кандидатів до звільнення працівників. На етапі залучення та відбору персоналу важливо проводити ретельну перевірку біографічних даних, освіти, досвіду роботи та рекомендацій кандидатів. Доцільно використовувати сучасні методи оцінки, такі як тестування, кейс-інтерв'ю, асесмент-центри тощо [3]. Це дозволить виявити потенційні ризики та підібрати найбільш відповідних працівників. Після працевлаштування співробітників необхідно забезпечити їх безперервне навчання та розвиток. Важливо також розробити ефективну систему мотивації, яка включатиме як матеріальні, так і нематеріальні стимули.

Захист конфіденційної інформації та інтелектуальної власності є ключовим елементом кадрової безпеки. Окрему увагу слід приділити процесу звільнення працівників. Підприємство повинно мати чіткі процедури для збереження конфіденційної інформації та інтелектуальної власності при звільненні співробітників, а також для запобігання потенційним конфліктам та протиправним діям з їхнього боку [1-3].

Отже, ефективне управління кадровою безпекою дозволяє підприємству формувати стабільний та надійний колектив, забезпечувати захист інтелектуальних та матеріальних активів, зміцнювати репутацію та створювати сприятливі умови для розвитку бізнесу в умовах конкурентного середовища. Керівництво підприємства повинно приділяти належну увагу питанням кадрової безпеки, розробляти та впроваджувати відповідну політику та процедури для мінімізації ризиків та загроз, пов'язаних з персоналом. Лише з висококваліфікованими та лояльними кадрами компанія може досягти стійкого розвитку та забезпечити економічну безпеку в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Мацюняк І.Р. Кадрова безпека підприємства-основа економічного розвитку. *Науковий вісник НЛТУ. Економіка, планування і управління галузі*. 2009. № 19.12. С. 122-128.
2. Калініченко Л.Л., Шуміло О.С., Кулімякін Я.Ю. Кадрова складова економічної безпеки підприємства роздрібної торгівлі. *Проблеми економіки*. 2020. № 1 (43). С. 138-143.
3. Пучкова С.І. Методичні підходи щодо забезпечення кадрової безпеки підприємства. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2013. № 2 (49). С. 123-132.

Васько В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Кодекс України з процедур банкрутства визначає банкрутство як стан, коли господарський суд визнає боржника неспроможним відновити свою фінансову стабільність через санацію або реструктуризацію і сплатити борги кредиторам за встановленим порядком, відмінним від ліквідації [1].

Головні причини банкрутства включають значне порушення фінансової стабільності підприємства за умови перевищення його зобов'язань над активами, серйозну незбалансованість між від'ємними та позитивними грошовими потоками, а також тривалу неплатоспроможність, обумовлену низькою ліквідністю його активів [2].

Українські підприємства внаслідок повномасштабного вторгнення країни-агресора стикаються з численними викликами, такими як припинення